

AKTUÁLNE O PODNIKANÍ V CESTNEJ DOPRAVE

Problémové oblasti podnikania v cestnej doprave analyzovali prednášajúci aj účastníci 12. odborného seminára „**Aktuálne problémy v podnikaní v cestnej doprave**“ – CEDOP 2011. Odbornými garantmi seminára boli Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (MDVRR) a Žilinská univerzita v Žiline (ŽU), Katedra cestnej a mestskej dopravy. Seminára sa zúčastnili hlavne dopravcovia vykonávajúci cestnú nákladnú dopravu a autobusovú dopravu, pracovníci Krajských úradov pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie, odborov dopravy zo samosprávy.

Odborný seminár sa uskutočnil v Terchovej v dňoch 17.5. až 18.5.2011. Seminár sa konal za spolupráce Zväzu logistiky a zasielateľstva SR, ČESMAD Slovakia a Zväzu autobusovej dopravy. Seminár otvoril predseda prípravného výboru prof. Ing. Jozef Gnap, PhD., vedúci katedry cestnej a mestskej dopravy, Žilinskej univerzity v Žiline.

V hlavnej prednáške Ing. Jozefa Tisovského, PhD., riaditeľa odboru cestnej dopravy MDVRR bol analyzovaný vývoj hospodárstva SR, vývozu a dovozu a nadväzne vývoja cestnej dopravy. Ing. Tisovský predstavil tzv. cestný balíček EÚ, ktorými sú:

- Nariadenie (ES) č.1071/2009, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá týkajúce sa podmienok, ktoré je potrebné dodržiavať pri výkone povolania - prevádzkovateľ cestnej dopravy.
- Nariadenie európskeho parlamentu a rady (ES) č. 1072/2009 o spoločných pravidlách prístupu nákladnej cestnej dopravy na medzinárodný trh.
- Nariadenie európskeho parlamentu a rady (ES) č.1073/2009 o spoločných pravidlách prístupu na medzinárodných trh autokarovej a autobusovej dopravy a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č.561/2009.

Tu treba upozorniť podnikateľov v cestnej doprave, že od decembra 2011 sa začnú evidovať priestupky vodičov a firiem, ako podklad pre možnú stratu bezúhonnosti a tým aj oprávnenia na výkon povolania resp. podnikania.

Tiež informoval o nutnosti novely zákona NR SR č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave a o zmenách v systéme povolení CEMT.

Autobusových dopravcov zaujímalo najmä nové nariadenie európskeho parlamentu a rady práva cestujúcich v autobusovej a autokarovej doprave, ktoré sa prejaví najmä na autobusových linkách nad 250 km.

Na aktuálne problémy v cestnej doprave v SR z hľadiska dopravcov poukázal Ing. Pavol Jančovič, prezident ČESMAD Slovakia. Vyzdvihol úlohu cestnej dopravy v modernom hospodárstve a význam podpory domácich podnikateľských subjektov v tomto odvetví. Poukázal na rast nákladov a tiež fakt, že sa nepodarilo aj napriek snahám združenia v spolupráci so ŽU zvýšiť preferenciu ekologických vozidiel pri dani z motorových vozidiel. Tiež vystúpil proti pripravovanému úplnému zákazu jázd nákladných vozidiel po cestách 2. a 3. triedy.

O tom, že rast nákladov v cestnej doprave je trvalý jav sa vo svojom vystúpení pokúsil ukázať prof. Gnap. Tiež uviedol ako je potrebné do zmluvných prepravných podmienok naformulovať, kedy sa bude meniť cena za prepravu, ak cena pohonných hmôt stúpne nad dohodnutú hodnotu resp. prekročí dohodnutú mieru rastu.

Ing. Komora, prezident Zväzu logistiky a zasielateľstva SR poukázala na príkladoch najmä z cestnej nákladnej dopravy na bezpečnosť dodávateľského reťazca so zameraním na činnosť „fantómových dopravcov“.

Vzhľadom na to, že sa pripravuje centrálny informačný systém evidencie závažných priestupkov definovaných nariadením EÚ, odborný seminár bol zameraný na kontroly v cestnej doprave, ktoré tieto priestupky majú odhaľovať.

Skúsenosti s kontrolami dodržiavania sociálnej legislatívy v cestnej doprave uviedol Ing. Treka z Národného inšpektorátu práce v Košiciach. Poukázal na to, že je potrebné zmeniť legislatívu najmä vo vzťahu ku zahraničným vodičom a dopravným firmám z hľadiska vymožitelnosti pokút. Zmeny týkajúce sa digitálnych tachografov tzv. minútová regulácia podrobne vysvetlil Ing. Lazišťan z TAMEX Bratislava. Táto novinka bude zavedená od októbra 2011 do digitálnych tachografov novej generácie a mala by pomôcť vodičom najmä pri krátkych posunoch vozidla v rade napr. na trajekt. Niektoré ďalšie zmeny týkajúce sa digitálnych tachografov začnú platiť v roku 2012.

Na zmeny v Dohode ADR o prepravách nebezpečných vecí platné od 1.1.2011 upozornil Ing. Čermák, bezpečnostný poradca ADR a RID. Aktuálne o upevňovaní nákladu v cestnej nákladnej doprave a novelizácii EN 121 95-2, ktorá vyšla v máji 2011 aj v slovenskom preklade informoval Ing. Jagelčák zo Žilinskej univerzity, ktorý sa zúčastňuje na prácach v CEN. Nové pravidlá na výklad tuzemských a medzinárodných obchodných pravidiel Incoterms® 2010 vo vzťahu k cestnej doprave uviedol ten istý prednášajúci.

O skúsenostiach s vykonávaním kontrol mýtnou políciou v SR informoval Mgr. Gabriška z odboru mýtnej polície, Prezídium policajného zboru (PPZ) SR. Ing. Huser z CSPSD z ČR predstavil systém kontrol v Českej republike. Upozornil na overovanie systému dynamického váženia a pripravované rozšírenie systému kaucii, ktorý sa aplikuje na porušovanie sociálnej legislatívy aj na ďalšie priestupky. Systém kontrol technického stavu vozidiel na pozemných komunikáciách v SR a jeho vzťah k bezpečnosti cestnej dopravy predstavil Ing. Rumanovský z PPZ SR. Skúsenosti s úradným meraním hmotnosti nákladných automobilov predstavil Ing. Pivarník z firmy SLOVEKO, s.r.o.. Meranie hmotnosti by malo mať hlavne preventívny

význam. Treba si uvedomiť, že význam má aj pre dopravcov najmä v oblasti prepráv, kde cena za prepravu je priamo závislá od prepravenej hmotnosti nákladu. Tí dopravcovia, ktorí porušujú legislatívu sú cenovo „konkurencie“ schopnejší oproti tým, ktorí ju dodržiavajú, nehovoriac o poškodzovaní komunikácií a z toho vyplývajúcich škôd na automobiloch ďalších dopravcov a motoristov. Treba jednoznačne zabezpečiť, aby vymožitelnosť pokút bola bez rozdielu štátnej príslušnosti vodiča resp. sídla dopravnej firmy.

Ďalšou témou seminára bolo ako sme pripravený v SR zabezpečiť požiadavky na odbornú spôsobilosť vodičov cestnej nákladnej a autobusovej dopravy. Ing. Miškovský zo Štátneho dopravného úradu v príspevku predstavil systém v SR poukázal na potrebu zmenu v legislatíve najmä so zameraním na kontrolu výcvikových zariadení. Doc. Rievaj zo ŽU poukázal na možnosti ako zvýšiť kvalitu základného a pravidelného výcviku aj na príkladoch zo zahraničia. Kvalita výcviku závisí hlavne na kvalite školiteľov, učebných textov a školiacich prezentácií. Žilinskou univerzitou boli vydané učebné texty, ktoré sú určené na základný výcvik vodičov a tiež ako podklad pre prípravu inštruktorov, ktorí budú v tejto oblasti pôsobiť, tiež niektoré výcvikové strediska si obstarali prezentácie vypracované katedrou cestnej a mestskej dopravy. V diskusii k tejto téme bolo poukázané, že praktická časť v rámci pravidelného výcviku nemá opodstatnenie najmä na jej rozsah a vozidlá na ktorých sa realizuje.

Možné prístupy k uzatváraniu zmlúv o dopravných službách vo verejnom záujme uviedol doc. Poliak zo ŽU. Doc. Konečný zo ŽU vysvetlil ako postupovať pri meraní kvality v hromadnej osobnej doprave aj na základe skúseností z projektov pre prax. K tejto téme odznela požiadavka na zorganizovanie samostatného seminára. Niektoré kritéria kvality sa dajú merať kontinuálne, ak je na to vhodné softvérové vybavenie. V súčasnosti najviac využívané softvérové vybavenie v podnikoch prímestskej autobusovej dopravy ešte tieto požiadavky komplexne neplní.

Odborný seminár by bolo veľmi problematické zabezpečiť bez generálneho partnera Mercedes-Benz, mediálnej podpory časopisov a portálov Kilometer, Transport a logistika, Busportal.sk, Truck & Business, Logistický monitor. Tiež treba poďakovať aj hlavnému partnerovi IVECO a reklamným partnerom GEFCO Slovakia, Trade trans log, TAMEX. 12. odborný seminár CEDOP bol organizovaný s podporou projektu: Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ. Systematizácia transferu pokrokových technológií a poznatkov medzi priemyselnou sférou a univerzitným prostredím - ITMS 26112030004.

Podrobné informácie o odbornom seminári a možnostiach dodania zborníka príspevkov sú uvedené na <http://fpedas.uniza.sk/~cedop>.

Verím, že účastníci seminára nadobudnuté poznatky z prednášok a diskusií aplikujú v prospech činnosti dopravných firiem, a ďalších organizácií a odborného vzdelávania, tak aby slovenská cestná doprava bola stále konkurencieschopná.

Prof. Ing. Jozef Gnap, PhD.

Vedúci katedry cestnej a mestskej dopravy, Žilinská univerzita v Žiline